

ТРИБУНА СТУДЕНТА

П'ятниця,
23 червня
2006 року
№ 7(2051)
Газета
виходить
з 1930 року

Національний університет водного господарства та природокористування

У добру путь, дорогі випускники!

Шановні випускники університету! У ці пам'ятні літні дні Ви, як і всі попередні покоління наших випускників, залишаєте стіни рідного університету.

Разом з багатьма своїми одногрупниками Ви востаннє переступите поріг університету як студенти і вперше - як молоді фахівці, колеги- працівники водогосподарського комплексу.

Цього навчального року університет закінчує 2 0 7 7 бакалаврів, 1 5 6 3 спеціалістів, 3 6 5 магістрів. Більшість із вас йде на виробництво, де хто продовжить навчання у рідному „воднику”, щоб підвищити свій науковий рівень, навчатися в аспірантурі.

Дорогі друзі! Ви стоїте на порозі нового етапу життя. Хочеться сподіватися, що всі ви знайдете своє місце в житті, будете гідно представляти свою альма-матер на всіх сторінках нашого відкритого світу. Бо запорука тому насамперед – добра фахова підготовка, яку ви отримали в рідному університеті.

Свідченням цього, зокрема, є й захист реальних дипломних проектів, виконаних на замовлення виробництва, підготовка фахівців з урахуванням їх майбутніх місць роботи, захист дипломних проектів іноземними мовами, схвальні відгуки про ваші роботи науковців і виробничників.

Багато наших випускників

згідно з генеральною угодою отримали направлення на підприємства Держводгоспу та Держкомзему. Чимало з Вас працюватиме будівельниками, економістами, менеджерами, механіками, екологами, гідротехніками в різних галузях, піднімаючи економіку країни. Відрадно, що з кожним роком збільшується число випускників, які працювали за спеціальністю ще зі студентської

лави, успішно поєднуючи роботу і навчання в університеті.

...Як завжди доля рознесе Вас у різні куточки України, а може й далеко за її межі. Та де б не судилося вам жити і працювати, рідний університет, місто своєї юності не забувайте.

Нехай не полого, а стрімко здійснюється Ваша дорога, нехай від Вашої праці кращою, багатшою, чистішою стане наша рідна земля. Адже саме від Вас, молодих, значною мірою залежатиме – якою стане наша країна, як її сприйматимуть у світі.

Щасливої Вам дороги у цій благородній і почесній справі! Здоров'я, щастя, успіхів Вам, наші молоді колеги!

Василь ГУРИН,
доктор технічних наук,
професор, ректор

Одним абзацом

- За вагомих внесок у розвиток науки дипломами у номінації „Наукова плеяда” нагороджено завідувачку кафедри економічної теорії Г.Е.Гронтовську та завідувачку кафедри економіки підприємства Н.Б.Кушнір, у номінації „Наукове впровадження” – професора кафедри технології будівельних виробів і матеріалознавства О.Л.Дворкіна.

- В університеті відбулися урочистості з нагоди 75-річчя однієї з найстаріших кафедр університету – гідротехнічного будівництва.

- Першу сесію на базі університету в Рівному склали 59 трьохкурсників Закарпатського НКЦ, які опановують спеціальності гідромеліорація, землевпорядкування та кадастр, підйомно-транспортні, будівельні, дорожні, меліоративні машини і обладнання.

- Міністерство освіти і науки визначило п'ять пріоритетних напрямків удосконалення освітньої системи в Україні. Воно має намір протягом року перевірити якість надання освітніх послуг у вищих навчальних закладах різних форм власності. Інші напрями – демократизація у навчальних закладах, соціальний захист освітян, громадянська концепція національного виховання та інноваційний розвиток знань.

- У редакційно-видавничому центрі університету побачили світ нові видання: «Хімія з основами біохімії. Інтерактивний комплекс» М.В.Яцкова, І.Є.Манековської, О.І.Мисіної; навчальний посібник з грифом МОНУ «Основи гідромеліорації. Осушення земель» М.О.Лазарчука; навчально-методичний посібник «Дослідні задачі з фізики» Ю.М.Галатюк, А.В.Рибалко; підручник з грифом МОНУ «Державне регулювання зайнятості» Л.І.Безтелесної, Г.М.Юрчик;.

- У Харкові відкрили меморіальну плиту на честь українських студентів, які в 1918 році загинули у бою під Крутами (Чернігівська область), захищаючи від більшовиків підступи до столиці Української Народної Республіки.

Водний — кузня кадрів для водного господарства

В університеті відбулися урочистості з нагоди Дня працівника водного господарства.

Ректор університету Василь Гурін привітав усіх присутніх зі святом. Він зауважив, що від злагодженої діяльності фахівців водного господарства залежить планомірне забезпечення усіх споживачів народного господарства та населення водою у необхідній кількості і відповідній якості. Результатом плідної праці працівників водогосподарської галузі, науковців, викладачів є стабільне функціонування промисловості, сільського і комунального господарства, недопущення надзвичайних ситуацій на водних об'єктах України, пов'язаних з їх забрудненням та шкідливою дією вод, а також забезпечення населення водою належної якості.

Національний університет водного господарства та природокористування — провідний вищий навчальний заклад водогосподарського профілю. Співпраця з Державним комітетом України по водному господарству у підготовці

кадрів, проведенні наукових досліджень з проблем меліорації та водного господарства є одним із найважливіших пріоритетів університету.

За роки своєї діяльності університет закінчили понад 60 тисяч інженерів, які значною мірою визначають і будуть визначати водогосподарську політику в Україні. Серед випускників університету — провідні вчені, директори науково-дослідних та проектно-вишукувальних інститутів, голова та заступники Державного комітету України по водному господарству, Держкомзему, начальники та головні інженери облводгоспів, будівельних та експлуатаційних водогосподарських організацій. За участю випускників університету побудовані і використовуються практично весь водогосподарський комплекс України та ряду країн світу.

Державний комітет України по водному господарству є основним замовником і споживачем фахівців за всіма напрямками підготовки.

Така співдружність вищої освіти і виробництва стала доброю традицією. Університет протягом 2001-2005 років щорічно виділяє для абітурієнтів з водогосподарських організацій понад 100 місць на навчання за кошти державного бюджету. За цей період до університету на денну форму навчання за рекомендаціями Держводгоспу України було зараховано 586 осіб.

За 2001 – 2005 роки університет дав путівку у життя 381 випускнику, які навчалися за рекомендаціями Держводгоспу України. Відрадіним є той факт, що значна частина випускників отримали дипломи освітньо-кваліфікаційного рівня магістр. Працевлаштування за здобутим фахом складає 76%.

З нагоди професійного свята — Дня працівників водного господарства ряд викладачів, науковців та студентів університету нагороджені відзнаками Міністерства освіти і науки України, почесними грамотами та грамотами Держводгоспу, університету.

Перспективи працевлаштування

Алла ГУК

Реальність показує, що у наш час важливо не лише здобути вищу освіту, престижну спеціальність і міцні знання, а й влаштуватися на роботу відповідно до набутого фаху.

Про працевлаштування випускників факультету землеустрою і геоінформатики — землевпорядників та геодезистів, а незабаром і геоінформатиків, ми попросили розповісти відповідально за працевлаштування, доцента кафедри землеустрою, геодезії та геоінформатики Олександра ТАДЄЄВА:

- Маючи добру програму та викладацький склад, навчальний заклад має проконтролювати останній вирішальний крок до успіху — працевлаштування своїх випускників. Сьогодні наші випускники мають достатньо завдань для фахового вирішення, зокрема, пов'язаних з земельною реформою. Це і перерозподіл земель з одночасним наданням їх громадянам та підприємствам у власність або право користування, і раціональне використання земель, охорона, грошова оцінка. На сьогодні функції фахівців-землевпорядників значно розширилися. Для грамотних, ініціативних та творчих спеціалістів є значні перспективи росту. Працевлаштування випускників, яких готує факультет, практично стовідсоткове. А особливо потребують наших фахівців східні області. Проте, в силу різних обставин (зокрема, проблеми житла), наші випускники не поспішають на роботу у східний регіон. Вони,

переважно, влаштовуються в організації Державного комітету земельних ресурсів: обласні управління земельних ресурсів Рівненської, Хмельницької, Житомирської, Волинської та Тернопільської областей, районні відділення земельних ресурсів, сільських рад; до різних підприємств, підпорядкованих Держкомзему: регіональних філій центру державного земельного кадастру, інституту землеустрою, комунальних підприємств, приватних землевпорядних організацій. Окрім того, випускники ФЗГ мають можливість продовжити навчання в аспірантурі, працювати на кафедрі чи в науково-дослідній лабораторії.

Факультет, окрім інженерів-землевпорядників, випускає інженерів-геоінформатиків. До слова, їх готують лише у чотирьох вищих навчальних закладах держави. Потреба у цих кадрах пов'язана з глобальною комп'ютеризацією та інформатизацією суспільного життя. Інженери ГІС збирають і формують бази даних, а потім за їх

допомогою створюють цифрові карти, які пришвидшують пошук необхідного об'єкта чи території. А для прийняття управлінських рішень та прогнозування можливого розвитку подій необхідно володіти величезним масивом оперативної інформації про кількісний і якісний стан об'єктів у просторі та часі. Саме такі інформаційні системи створюють спеціалісти з ГІС-технологій. Можливості застосування їх знань і вмінь практично безмежні. На основі ГІС ведуться різноманітні кадастрові роботи (реєстрація, облік, оцінка), здійснюється управління міським господарством та інфраструктурою. Вже зараз у нас є замовлення від організацій на інженерів-системотехніків, яких вони гостро потребують. Ми робимо все для того, щоб усі наші молоді фахівці працевлаштувалися за спеціальністю. Адже непрацевлаштований випускник — це марно витрачені ресурси закладу і студента, не кажучи вже про негативний вплив на імідж навчального закладу.

Розмовляла Наталія ПАРХОМЧУК

Всі гідротехніки в гостях у НУВГП

Кафедрі гідротехнічних споруд Національного університету водного господарства та природокористування виповнилося 75 років

Міжнародною науково-практичною конференцією розпочалося святкування ювілею однієї з найстаріших в НУВГП, а також серед споріднених кафедр водогосподарського профілю навчальних закладів України - гідротехнічних споруд.

На святкування ювілею кафедри з'їхалось багато її випускників, колег з виробництва та навчальних закладів, які взяли участь у науково-практичній конференції і урочистому засіданні з нагоди ювілею. Серед них - голова правління ВАТ „Укргідроенерго“, Герой України С.І.Поташник, начальник управління Держводгоспу України О.С.Варницький, генеральний директор ВАТ „Укргідропроект“ В.О.Осадчук, голова Рівненської обласної адміністрації В.И.Матчук, директори чи не всіх гідроелектростанцій України, з якими кафедра тісно співпрацює. Зокрема, Канівської, Кременчуцької, Дніпродзержинської, Дніпровської, Каховської ГЕС, Дністровської ГАЕС, а також заступник директора Вищої школи гідраліки м. Беліда (Алжир) Мохамед Хосе.

Присутній на урочистому засіданні кафедри голова Рівненської облдержадміністрації Віктор Матчук зауважив: „Кафедри мають здатність ніколи не старіти. Навпаки, з роками вони стають більш досконаліми. Кафедра гідротехнічних споруд Національного університету водного господарства та природокористування має хорошу наукову історію, вона виховала багатьох чудових вчених. Я думаю, що плідною наукова діяльність буде й надалі“.

Кафедра гідротехнічних споруд створена наприкінці 1930 року у Київському інженерно-меліоративному інституті. Першою назвою кафедри була - гідротехніки, а першими її завідувачами - професори О.П.Артем'євський та М.В.Терпугов. Після переведення кафедри у 1959 році разом з Інститутом інженерів водного господарства до Рівного вона отримала нову назву - гідротехнічних споруд. Всі відомі викладачі та науковці залишилися у Києві, а тому на кафедру прийшли нові працівники, обрані за зовнішнім конкурсом. Першим завідувачем кафедри рівненського періоду обрано кандидата технічних наук, доцента Є.Ю.Щодро.

У 50-70-х роках кафедра поповнилася викладачами та науковцями, сформувалась як науково-педагогічний осередок підготовки висококваліфікованих фахівців водогосподарського профілю. Поряд з традиційними методами впроваджувалися сучасні форми і технології навчання, такі як проблемні лекції, ігрове проектування, опорні конспекти, технічні засоби навчання тощо. У

рівненський період кафедрою керували доценти Є.Ю.Щодро, В.Т.Александров, І.І.Кірієнко, О.А.Рябенко, професор А.Ф.Дмитрієв. З 2002 року кафедру очолює доктор технічних наук, професор М.М.Хлапук.

Про високий науково-педагогічний рівень працівників кафедри свідчить і те, що чимало з них були запрошені для викладацької роботи в університети зарубіжних країн. Зокрема, доцент Є.Ю.Щодро працював у республіці Куба, доцент В.М.Александров у Гвінеї та Малі, доценти О.Я.Рябенко і Л.А.Шинкарук в Тунісі та Алжирі.

Невід'ємною складовою підготовки фахівців в університеті є виробнича

практика, якій на кафедрі приділяється велика увага. Для керівництва практикою залучаються найдосвідченіші фахівці, знайомі з сучасними методами організації виробництва. Так, практика третьо- і четвертокурсників проходить на каскаді Дніпровських ГЕС та ГАЕС. Тут же, на місцях виробничих практик, студенти збирають матеріали для дипломного проектування і студентських науково-дослідних робіт. Всі дипломні проекти та магістерські роботи продовжують і розвивають наукові розробки кафедри. Захист робіт проходить, як правило, на одній з гідроелектростанцій Дніпровського каскаду. Так, в останні два роки - на Київській та Канівській ГЕС. У свою чергу викладачі та науковці кафедри беруть активну участь у науковому забезпеченні галузі гідротехнічного будівництва, надають консультативну допомогу виробничникам, сприяють їх перепідготовці.

За рівненський період науково-педагогічний колектив кафедри опублікував понад 650 наукових праць, серед них - сім монографій, рекомендацій з проектування та експлуатації гідротехнічних споруд, 25 авторських свідоцтв та патентів на винаходи.

Що ж до основних наукових

напрямків роботи кафедри, то серед них можна виділити дослідження умов спряження б'єсів, руслоформуючі процеси на ділянках рік, фільтраційні дослідження споруд. Результати наукових досліджень впроваджуються в науковий процес, використовуються при викладанні теоретичних курсів, сприяють розширенню наукових контактів кафедри з науково-дослідними і виробничими водогосподарськими та екологічними організаціями України. Така творча співпраця завжди сприяла науковому зростанню молодих фахівців і впровадженню їх наукових розробок у виробництво. Основна наукова спрямованість визначалась роботами провідних вчених України - докторами технічних наук М.М.Біляшевським, Л.І.Дятловицьким, В.В.Смисловим, доцентами Є.Ю.Щодро, С.К.Кузнецовим, І.І.Кірієнком, А.Ф.Дмитрієвим.

Науковці кафедри не лише проводять дослідницьку роботу, але беруть безпосередню участь у проектуванні та будівництві водогосподарських об'єктів. Зокрема й нашої області - роботу Хрніницького гідровузла досліджували доценти Є.Ю.Щодро та С.К.Кузнецов, проектували рибне господарство у Березнівському районі доценти В.Г.Александров та В.Б.Ловцов, а гідропарку в Рівному - доценти І.І.Кірієнко та В.Б.Ловцов. Професор А.Ф.Дмитрієв, доценти Т.І.Зима та В.М.Бондар досліджували роботу гребель підприємства „АЗОТ“, а доцент А.С.Климук та професор М.М.Хлапук проводили натурні обстеження та проектування гребель північних районів області.

За час роботи в Рівному кафедра підготувала понад 1500 інженерів-гідротехніків. Вихованці кафедри успішно працюють в управлінських, проектних, будівельних та експлуатаційних установах водогосподарського комплексу, науково-дослідних інститутах на навчальних закладах України, в країнах близького та далекого зарубіжжя.

Творча праця співробітників кафедри гідно оцінена державою. Зокрема, знаками „Відмінник освіти“ нагороджені професор І.І.Кірієнко, доценти А.С.Климук та В.В.Вечер. Почесним грамотами Міністерства освіти і науки відзначені професор М.М.Хлапук та доцент Т.І.Зима.

Найважливішим надбанням і досягненням кафедри є її працівники і випускники - вчені та виробничники, організатори і управлінці, науковці, інженери, успішні підприємці, - зауважив завідувач кафедри, доктор технічних наук, професор М.М.Хлапук. - Саме вони своєю самовідданою працею створюють та множать славу кафедри гідротехнічних споруд Національного університету водного господарства та природокористування.

Всеволод БОНДАР,
Людмила СТУПЧУК

Співпраця викладача і студента – запорука успіху

Сучасні умови вимагають від молодої людини вміння перекваліфікуватись залежно від потреб ринку праці. Щоб зробити цей процес менш болісним, випускник університету, на наш погляд, крім доброї фахової повинен мати і достатню фундаментальну підготовку, зокрема, досконало володіти сучасними комп'ютерними технологіями.

Реформування освіти, яке відбувається останнім часом, покликане в першу чергу наблизити її до європейських стандартів, які передбачають створення умов для якісного навчання, в т.ч. і самостійної роботи студентів. У зв'язку з цим відзначимо, що вперше за багато років в нашому університеті обладнання навчальних комп'ютерних лабораторій поновлюється не за залишковим принципом, а на перспективу, вживаються дієві заходи для поновлення бібліотеки новою літературою. Все це певною мірою

зменшить «старіння» знань. Адже студенти, які навчаються на 1-2 курсах, прийдуть на виробництво через 3-4 роки. Разом з тим, використання досконалої сучасної техніки і новітніх технологій в навчальному процесі має й велике профорієнтаційне та виховне значення.

У навчальному році, що минає, кафедра обчислювальної математики займалась оптимізацією змісту навчальних дисциплін. Маємо й певні результати. Так, розроблені електронні інтерактивні посібники з дисциплін та комплекти навчально-методичних матеріалів для студентів денної, заочної та дистанційної форми навчання. Розроблена та удосконалюється система оцінювання знань студентів. Напряцьований певний досвід, який вимагає мобілізації зусиль як студентів, так і викладачів.

Що, на нашу думку, могло б підвищити ефективність змін у навчальному процесі?

Дискусійними є, насамперед, питання координації заходів, як поточного, так і підсумкового контролю, а також зменшення обсягу аудиторних занять. Відпустити студента у „вільне плавання», тобто надати йому повну самостійність, можна за умови високої мотивації до навчання, яка з різних причин поки що відсутня. Зменшення обсягу аудиторних занять повинне компенсуватись самостійною роботою студентів в різних формах. Зокрема, необхідно знайти час для керівництва самостійною роботою студентів, принаймні, на 1-2 курсах. Адже самостійне вивчення значного обсягу матеріалу є атрибутом європейської системи освіти, в основу якої покладено принцип співпраці викладача і студента як у навчальній, так і в науковій роботі.

Іван КАРПОВИЧ,
завідувач кафедри
обчислювальної математики

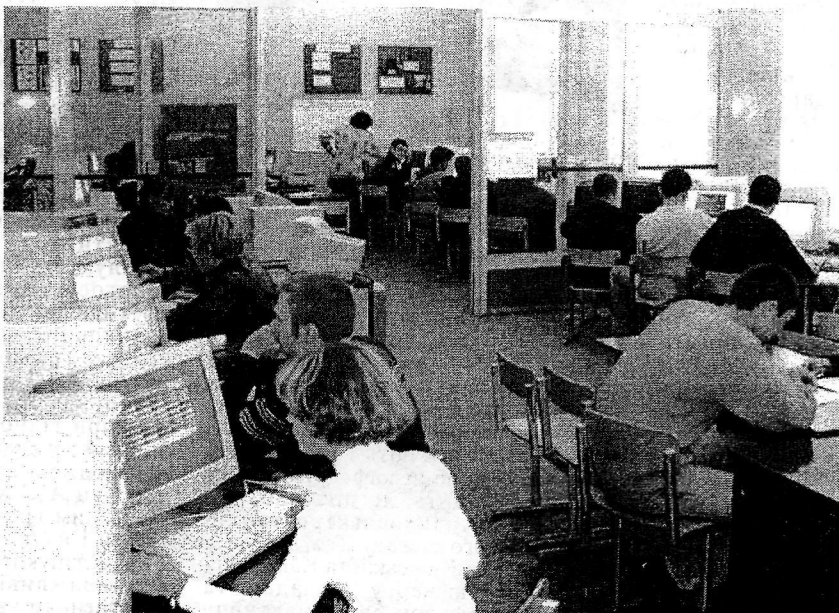
Змінюємося відповідно до вимог часу

Цього року НУВГП провів тендерні закупівлі нової комп'ютерної техніки. Що саме і у яких обсягах отримав університет розповів Центру навчально-інноваційних технологій Володимир ШЕВЧУК:

- Протягом останніх двох років в нашому навчальному закладі комп'ютерна техніка не оновлювалася, в силу багатьох обставин. Але цього року, після проведення тендеру, який виграла чотири фірми „Коріфей плюс», „Є-Консалтинг», БМС-сервіс» та „Інком -Рівне»

закуплено комплектуючі до 244 комп'ютерів. Складали комп'ютери працівники нашого Центру НІТ, що дозволило зекономити чималі кошти. Далі розподіл комп'ютерів проводився згідно з попередньо поданими заявками від факультетів і кафедр. Так, факультет прикладної математики отримав 3 комп'ютерні класи (у кожному по 15 машин) і

13 окремих комп'ютерів. На факультет будівництва і архітектури виділено обладнання для комп'ютерного класу і 14

окремих комп'ютери – сім на кафедру архітектури і сім - на міського будівництва та господарства. Іншим підрозділам університету виділено 20 комп'ютерів.

Зауважу, що 90 відсотків закуплених комп'ютерів призначені для використання студентами у навчальному процесі. Всі комп'ютерні комплекси -

останнього покоління і підтримують сучасні програмні продукти. Це має особливо велике значення для підготовки майбутніх

інженерів-програмістів, інженерів-системотехніків, фахівців математичного та комп'ютерного моделювання систем, розробки програмного забезпечення мікропроцесорних та комп'ютерно-інтегрованих систем, корпоративних інформаційних мереж, створенню цифрових карт і архітектурних проектів тощо.

Хочу також відмітити, що за державними нормативами стовідсоткове оновлення комп'ютерної техніки повинно відбуватися кожних п'ять років. Тобто щорічно, - на 20 відсотків. Отож, сподіваємося, що так воно і буде.

Записала
Наталія ПАРХОМЧУК

Школа педагогічної майстерності — новий аспект

Відбувся 13-й випуск слухачів Школи педагогічної майстерності. На цей раз слухачі навчалися за напрямом „Загальна педагогіка: кредитно-модульна система навчання“.

Важливою складовою щодо інтеграції нашої держави в Європейську спільноту є входження вищої освіти України в єдиний освітній та науковий простір Європи. 19 травня 2005р. Україна стала повноправним учасником Болонського процесу, продовживши інтенсивне реформування освітньої галузі, у тому числі вищої освіти. Нові завдання, які має вирішувати українська вища школа, готуючи фахівців європейського рівня, потребує високої професійної підготовки викладачів. Вони повинні мати відповідні якості аби готувати високопрофесійну та високоморальну особистість, конкурентоспроможну на європейському ринку праці.

Аналіз сучасної тенденції розвитку вищої професійної школи дозволяє виділити один із головних напрямів зростання значущості р і в н і в педагогічній майстерності викладача, й о г о психолого-педагогічної і методичної готовності управляти процесом підготовки спеціалістів на сучасному рівні. Ця проблема набуває особливої актуальності щодо майбутніх викладачів галузевих університетів, для яких викладання є другою професією.

Іноді викладач, особливо молодий, береться навчати студентів, часто-густо не маючи уявлення про те, як побудувати заняття, оволодіти аудиторією, розвивати пізнавальну діяльність студентів, організувати індивідуальну та самостійну роботу. Необхідну допомогу в самоосвіті таким викладачам могла б надати відповідна навчальна література, але її надто мало і часто вона не призначена для цієї категорії викладачів.

Саме для того, щоб надати педагогічним пошукам викладачів спільну методичну базу, психолого-педагогічну підготовку до викладання та визначити шляхи реалізації кредитно-модульної системи організації навчального процесу і були організовані навчальні курси Школи педагогічної майстерності для підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Впровадження кредитно-

модульної системи організації навчального процесу — це суттєвий крок країни до Болонського процесу, підвищення якості освіти та рівня конкурентоспроможності випускників українських ВНЗ на європейському ринку праці. Разом з тим кредитно-модульна система потребує суттєвого покращання методичного забезпечення навчального процесу, створення нової навчально-документальної бази, підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів. Нова дисципліна, введена в навчальний план Школи („Вища освіта України і Болонський процес“) за своєю програмою не просто корисна, вона дуже необхідна для тих, хто бажає поповнити свої знання щодо європейських систем освіти і сприяє розумінню та пристосуванню ідей Болонського

Одним із принципів організації роботи з підготовки фахівців напрямом „загальна педагогіка“ є широке використання у практиці комп'ютерних технологій з метою забезпечення повної автоматизації навчального процесу. Особливе значення надається навичкам роботи в мережі Internet. Здійснюється професійно-орієнтовна комп'ютерна підготовка педагога для умов кредитно-модульної, дистанційної системи організації навчального процесу. Випускові роботи слухачів представлені, зокрема, у вигляді електронних підручників, тестових завдань Web-сторінок, іншої документації в електронній формі.

Вивчення дисципліни „Комп'ютерні технології“ побудовано з урахуванням центральних ідей концепції нової технології переробки інформації в організаційно-управлінській діяльності, яка одержала назву інтелектуальної інформаційної технології.

Слухачі Школи педагогічної майстерності вивчали і такі важливі для сучасного педагога дисципліни як „Психологія та педагогіка вищої школи“, „Педагогічна етика“ та „Основи конфліктології“. Психолого-педагогічна підготовка слухачів складалася з теоретичного курсу та педагогічної практики. Теоретичні знання слухачі закріплювали на практичних заняттях, що, як правило, проходились з використанням активних методів навчання: ділових та рольових ігор, тренінгів дискусій, самопрезентацій, а також сучасних комп'ютерних технологій. Всі заняття зі слухачами проводили висококваліфіковані педагоги, психологи — викладачі нашого університету, а також інших вищих навчальних закладів Рівного.

Закінчилось навчання розробкою випускових робіт з фахової дисципліни, складанням іспитів та залків. В урочистій обстановці випускникам Школи вручено свідоцтва державного зразка про педагогічну кваліфікацію.

Станіслав ГОНЧАРОВ,
начальник навчально-методичного управління

процесу у вищу школу України. У Школі педагогічної майстерності протягом півтора місяця навчалися 15 молодих викладачів, науковців та аспірантів університету з факультетів економіки та підприємництва, менеджменту, екології та природокористування, водного господарства та центру міжнародних та регіональних зв'язків.

Зауважу, школа діє на базі кабінету педагогічної майстерності. Кабінет цікавий, в першу чергу, своїм технічним та методичним насиченням. До послуг викладачів — найсучасніші технічні засоби навчання. У кабінеті зосереджена навчально-методична та педагогічна література, а також є 20 робочих місць для слухачів Школи. Базовим для Школи педагогічної майстерності є комп'ютерний клас кафедри водогосподарського будівництва, обладнаний сучасними комп'ютерами, які підключені до глобальної мережі Internet, локальної мережі університету і встановленим сучасним програмним забезпеченням.

Реальні проекти майбутніх будівельників

Рівень розроблених проектів та якість набутих знань сорока своїх випускників оцінювала державна екзаменаційна комісія кафедри міського будівництва та господарства. А це 34 дипломних проекти та 6 магістерських робіт.

Як розповів голова екзаменаційної комісії Олег Трофімчук, - директор Рівненської філії Українського державного інституту проектування міст „Діпромисто“, значно зросла кількість магістерських робіт та дипломних проектів, які повністю виконанні з використанням комп'ютерних програм. Більша частина робіт мають науково-дослідні розробки. У частині робіт є розділи, присвячені питанням раціоналізації природокористування, ресурсозбереження, охорони навколишнього середовища, техніці безпеки та охорони праці. Половина з усіх проектів виконані на замовлення, тобто є реальними.

Тематика усіх робіт досить різнобічна, але всі вони виконані за двома основними напрямками – нове будівництво та реконструкція. У своїх проектах студенти використовували сучасні архітектурно-планувальні рішення, принципи та прийоми забудови і благоустрою, нові будівельні матеріали та методи будівництва, приймали цікаві і оригінальні конструктивні рішення, програмне забезпечення і програмні комплекси. Окрім того, у більшості дипломних проектів візуалізація

об'єктів здійснювалася з використанням нових комп'ютерних технологій в системах AutoCad, ArchiCad. А в магістерській роботі Ольги Пікули „Оптимізація розрахунків металевих позакентровостиснутих елементів на прикладі кафе в м. Рівне“ (керівник – доцент Д.В.Кочкар'юв) розроблена спеціальна комп'ютерна програма розрахунку будівельних конструкцій.

Серед магістерських робіт найкращими державна екзаменаційна комісія визнала роботи Тетяни Денисової „Оптимізаційний пошук та розробка ефективного просторового покриття спортивно-оздоровчого комплексу з плавальним басейном у м.Дніпропетровськ“ (керівник – доцент В.М.Ромашко) та Олександра Косинського „Проектування ефективного просторового покриття громадських будинків на прикладі торгово-виставкового павільйону по вул. Костромській у м.Рівне“ (керівник – доцент В.М.Ромашко) А серед дипломних проектів – комплексний проект Марини Бернацької та Ольги Антоніної „Реконструкція мототреку по вул. Курчатова м.Рівне“ (керівники – доценти В.П.Дмитрук, Д.В.Кочкар'юв), Юлії Фіщук „Реконструкція існуючої будівлі під комплекс дозвілля і розваг по вул. К.Маркса 64а в смт

Володимир - Волинський Житомирської області“ (керівник – старший викладач І.В.Стародуб), Андрія Осецького „Стадіон з критими трибунами в смт. Оржів Рівненського району“ (керівник – доцент В.М.Ромашко) та Віктора Пастушка „Будівництво магістральної вулиці від вул. Басівкутської до вул. С.Бандери вздовж р. Устя м.Рівне“ (керівник – старший викладач І.І.Гонгало). До речі, робота Тетяни Денисової та комплексний проект Ольги Антоніної і Марини Бернацької виграли конкурс кращої роботи, який проводила кафедра міського будівництва і господарства.

Для того, щоб наблизити проектування до більш реальних умов і розробляти реальні об'ємно-планувальні рішення, зауважив Олег Кирилович, додатки до завдання студентам треба більше деталізувати. Зокрема, це стосується рельєфа місцевості, інженерно-геологічних умов, вкопіровки з генплану. А в проектах реконструкції, як це робиться і для новобудов, розробляти плани озеленення, вертикальної прив'язки та розбивочні плани, прив'язувати будівельний об'єкт на місцевості через бази розпланування. Звернути увагу на тепло- та світлотехнічні розрахунки, техніко-економічні показники та вимоги з техніки безпеки.

Наталія ПАРХОМЧУК

Теплоенергетик - спеціальність актуальна

Успішно захистили свої дипломні проекти майбутні теплоенергетики. Загалом же тематику дипломних робіт можна згрупувати за напрямками: промислові котельні, нетрадиційне теплопостачання, комбіновані теплоенергетичні установки, промислова теплоенергетика, тепло-і холодопостачання промислових та житлових об'єктів. Цінність проектів полягає саме в тому, що у них розглядаються проблеми енергозбереження. Окрім того, частина випускників брали участь у реальному проектуванні, отож і проекти їхні – реальні.

Найкращими ж державна екзаменаційна комісія визнала проекти чотирьох студентів. Серед них розробка Максима Кідрука на тему „Автоматизація моделювання теплоенергетичних

агрегатів на базі системи КОМПАС – 3Д“. Зокрема, Максим розробив, так би мовити, програму для системи КОМПАС – 3Д. Вона дозволяє маючи вихідні

дані про теплообмінний апарат побудувати його трьохвимірну (і не тільки) модель автоматично. А ще серед найкращих проект Віталія Всеука за темою „Реконструкція котельні з установкою контактних

економайзерів для глибокого охолодження продуктів згорання“, Вікторії Батейко „Проект парогенератора ПГВ – 1000М з вибором оптимальної швидкості теплоносія“ та Олександра Коньовця „Реконструкція тунельної печі для випалу керамічної цегли ВАТ Рівненський завод будівельних матеріалів“.

В цілому ж всі роботи відповідають вимогам дипломного проектування і мають відмінні оцінки. Хотілося б звернути увагу на те, щоб у майбутньому в проектах ще більше використовувалися комп'ютерні програми при розрахунках і графічній частині, а також продовжувалася „прив'язка“ проектів до нових актуальних технічних рішень, наукових і патентних досягнень.

Володимир СЕРЕДА,
асистент кафедри
теплоенергетики та
машинознавства

Захищатися іноземною - завжди престижно

Голова Державної іспитової комісії, перед якою захищалися випускники спеціальності „Облік і аудит“ директор Рівненської філії „Приватбанку“ Василь Власенко, задоволений дипломними роботами студентів: виконани на матеріалах реальних підприємств, з урахуванням сучасних тенденцій їх розвитку, містять конкретні пропозиції щодо поліпшення роботи. Окрім того, добре володіють ситуацією на ринку, знають його проблеми і перспективи. „Приватбанк“ давно і плідно співпрацює з НУВНГП, чимало наших випускників там працює, їх фахова підготовка заслуговує високої оцінки. Ось і цього року банк планує взяти на роботу молодих фахівців.

Найвищим балом комісія оцінила випускні роботи Олександра Семенюка, який досліджував організацію обліку та аналізу поточних зобов'язань на прикладі Західної філії Міжгалузевого Інституту управління”, Ольги Левчицької, що вивчала організацію обліку і аналізу запасів на прикладі Рівненського комерційного центру „Газотрон Маркет”, Інни Левчун „Облік і аналіз доходів на прикладі

фірми „Рівнебудальянс”). До того ж вони захищали свої дипломні роботи англійською мовою, і зробили це на думку членів ДІК і викладачів кафедри іноземних мов, блискуче. У цьому, безперечно, немала заслуга керівників робіт – професора М.Кужельного, асистента О.Довжук, а також викладачки кафедри іноземних мов А.Красовської. Високі бали отримали чимало їхніх однокурсників. Відмінно захистила дипломну роботу німецькою мовою Наталія Василюк (керівник – доцент Т.П.Троцюк). Усього ж 14 студентів університету захистили свої дипломні роботи іноземними мовами (переважно англійською). І це не просто данина моді, а врахування реалій часу, адже сучасний світ перейшов у новий вимір, коли зростає ринок праці, а разом з ним зростає і рівень вимог до спеціалістів. Отож, успішними можна вважати тих випускників вищих навчальних закладів, які реально відчувають себе конкурентноспроможними, прагнуть дістати високу оцінку роботодавців.

Людмила БОРИСЕНКО

Наші випускники - гірничі інженери

Про те, як відбувся захист магістерських і дипломних робіт за спеціальністю „Розробка родовищ корисних копалин” ми попросили розповісти завідувача кафедри Володимира ГНЕУШЕВА:

- Результати захисту магістерських і дипломних робіт показали достатній рівень підготовки наших випускників. Дев'яносто два відсотки робіт оцінено на добре та відмінно. Зокрема, магістерські роботи, присвячені проблемам раціонального використання торфових ресурсів і геотехнологіям та гідротранспорту мінеральної сировини, мають дослідницький характер. Так, найкращою магістерською роботою визнана робота Олександра Стадника (керівник – доцент В.О.Гнеушев) на тему „Аналіз торфових ресурсів України і шляхів їх раціонального використання”. Особливості роботи Олександра є те, що він застосував у ній творчий науковий підхід. Він розробив математичну модель росту пласта торфу на торфовищі, враховуючи при цьому кліматичні та геоморфологічні умови. Окрім цього, магістрант проаналізував не лише кількість торфовищ, а і їх якість, економічний потенціал, залежно від виду продукції.

Дипломні проекти розроблялись на підставі реальних планів торфових родовищ і родовищ нерудних копалин (базальт, граніт) із стовідсотковим застосуванням комп'ютера у пакетному режимі. Проекти містять науково-дослідний розділ, мають багатоваріантні рішення. У частині робіт розроблені програми для ПК з реальними конструкторськими і технологічними розробками, р а ц і о н а л ь н о г о п р и р о д о к о р и с т у в а н н я , ресурсозбереження та охорони довкілля. Тематика дипломних проектів стосується питань

створення нових зразків і удосконалення існуючої техніки, технології, рекультивції вироблених площ, охорони довкілля, енергозбереження, модернізації заводів з випуску щебеню, осушення і виконання ремонтних робіт осушувальної мережі. Так, найкращим дипломним проектом за глибокий аналіз виробництва і розробку конструкції дробарки з використанням системи автоматизованого проектування визиний проект Сергія Назарова (керівник – старший викладач І.І.Рибак). Тема роботи „Проект заводу з виробництва щебеню на базі Рокитнівського родовища граніту з ескізною розробкою роторної дробарки”. Таку дробарку випускає інноваційна фірма „Фантамаш”, при цьому вже втілюючи елементи проекту Сергія. Ця так звана фантастична машина використовується для одержання кубовидного щебеню, яким вже досить давно вимощуються дороги і тротуари у Європі. На Україні ж такий новий спосіб облаштування доріг лише входить у моду. Тому і розробка є перспективною.

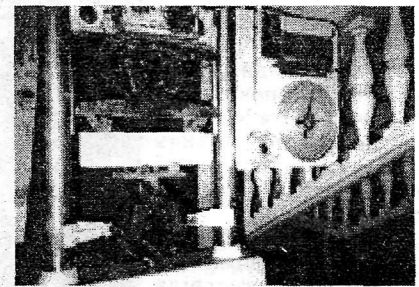
А на майбутнє хочу зауважити, що необхідно більше уваги приділяти вивченню законодавчих актів, які стосуються правових взаємовідносин торфових підприємств з державою, зокрема, Земельного та Гірничого кодексів України, кодексу України про надра, а також закону про плату за землю. Окрім цього, проектування здійснювати на основі реально існуючих, а не вироблених торфових родовищ.

Розмовляла
Наталія ПАРХОМЧУК

Путівку у життя здобували інженери-технологи

Як розповів доцент кафедри технології будівельних виробів та матеріалознавства Юрій Гарницький, магістерські роботи і дипломні проекти випускників кафедри присвячувалися переважно реконструкції існуючих будівельних підприємств з метою виробництва нових сучасних будівельних матеріалів, проблемам зниження енерговитрат та підвищенню якості продукції з використанням місцевої та техногенної сировини. Велику допомогу у написанні студентами проектів надає лабораторна база кафедри, яка представлена навчальними лабораторіями будівельних матеріалів, технології в'язучих речовин і бетону, є випробувальний центр і науково-дослідна лабораторія. До речі, саме в цих лабораторіях студенти виконували експериментальну частину проекту.

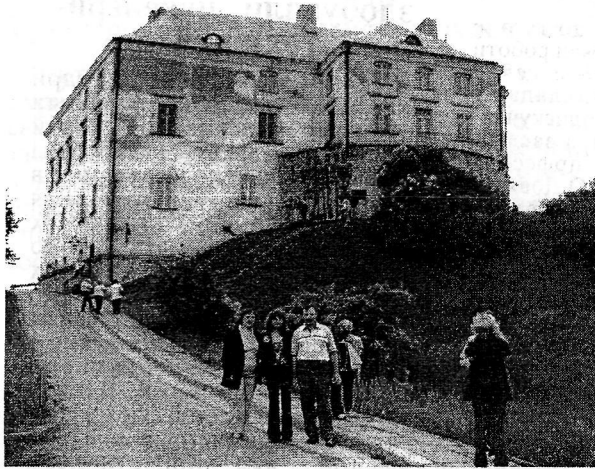
У багатьох студентів теми робіт пов'язані з діяльністю підприємств,

на яких вони проходили переддипломну практику. Всього було захищено 5 магістерських та 22 дипломні проекти. Серед магістерських найкращими визнані роботи Тетяни Поліщук-Герасимчук на тему „Технологія сухих штукатурних сумішей з використанням теолітових туфів” (керівник – зав.каф.проф. Л.І.Дворкін) та Ігоря Смоляра „Енергозберігаюча технологія виготовлення ефективної цегли на ВАТ Любомирській вапняно-силікатний завод” (керівник – доцент В.Л.Шестаков). Серед дипломних проектів найкращі у Анатолія Давидова „Реконструкція ЗАТ Рівненський завод НЗБК з метою розширення асортименту продукції” (керівник – доцент В.В.Житковський), Наталії Михайлової „Реконструкція Здобунівського заводу будівельних матеріалів” (керівник – асистент Л.І.Ніхаєва). До речі, випускники, які розробляли проекти реконструкції по Любомирському вапняно-силікатному заводу будуть впроваджувати їх вже працюючи на ньому. Є і кілька проектів, пов'язаних з науковими розробками кафедри.

Алла ГУК

Мандруючи замками Львівщини

Відрядно, що працівники нашого закладу ось уже протягом року мають змогу знайомитись з прекрасними куточками української землі завдяки голові профкому Любомиру Шинкаруку та бухгалтеру профкому Аллі Щуровській. Вони є ініціаторами та безпосередніми натхненниками подорожей. В одному з номерів „Трибуни студента” директор бібліотеки розповіла про поїздку до міста Умані. Я ж хочу поділитись враженням від останньої подорожі - замками Львівщини.

...Спершу ми побували в замку у Підгірцях. Нас привітно зустріла директор музею, до речі, колишня випускниця нашого університету. Замок - визначна пам'ятка пізньоренесансної архітектури. Його збудував на замовлення великого коронного гетьмана Станіслава Конецпольського архітектор Андреа дель Аква в 1637-1641рр. Пізнішими

власниками споруди були Ян III Собеський, Жевуський, Сангушки. Ми мали можливість споглядати замковий ансамбль, до якого входять палац, оточений бастіонними укріпленнями, валами і ровами, бароковий костюл, в'їзна брама та чудовий „італійський” парк XVIII ст. зі старими липами. Екскурсовод розповіла, як

нищівно радянська влада поводитись із замком. Тут була туберкульозна лікарня, де із залів були зроблені лікарняні палати, знищений майже

замок. Споруджений він у 1634-1636 рр, на зразок цитаделі з бастіонами. У XVII-XVIII замок належав Собеським і Радзивіллам. У XIX ст. він перебудований у тюрму, в якій закатовано тисячі людей. Навіть невеликий проміжок часу перебування у цій споруді змушує почуватися не досить добре. Поруч, у дворі, вражає своєю красою альтанка, виготовлена у китайському стилі та скульптура із ангелочків.

А ще ми побачили Олеський замок - видатну пам'ятку архітектури та історії XIII-XVIIIст. Це була могутня давньоруська фортеця. В 1620р. замок був перебудований у стилі італійського ренесансу. Зараз це філія Львівської галереї мистецтв, де знаходиться безліч унікальних творів живопису, скульптури, прикладного мистецтва X-XIXст. Серед них ікони, портрети, натюрморти, великі батальні полотна, меблі, шпалери, скульптури. Не можна не згадати чудовий парк біля замку, де ми насолоджувалися ландшафтом та скульптурами.

І, звичайно, ж поїздка не була б настільки насиченою, цікавою та веселою, якби з нами не було чудового гіда - Олександра Булиги, директора Рівненського обласного краєзнавчого музею. Атмосфера подорожі запам'ятається надовго, а ще хочу сказати, що наш колектив натхненний на нові подорожі. Завдяки нашому профкому (майже за символічну плату) ми пізнаємо не тільки чудові куточки України, але і одне одного, що також є дуже важливим для колективу.

Ірина КОНДРАТЮК,
вчений секретар бібліотеки

увесь внутрішній інтер'єр. Нині Підгорецький замок є філіалом Львівської галереї мистецтв і знаходиться на реставрації.

Далі ми оглянули Золочівський

України, але і одне одного, що також є дуже важливим для колективу.

Армспорт

В Алушті відбувся XIII Національний чемпіонат України з армспорту. На першість претендувало 17 команд. Рівненську збірну представляло 13 учасників, серед яких були і студенти „водного”. Зокрема, Алла Кулик (ФМ, I курс), Євгенія Супрун (ФВГ, I курс), Віктор Калинович (МЕФ, III курс), Микола Мельник (ФВГ, I курс), Роман Катишев (МЕФ, II курс), Юрій Коноба (ФЕІП, II курс), Олександр Омеляненко (МЕФ, II курс), Назар Леснік (МЕФ, V курс). Всього у чемпіонаті взяли участь 260 рукоборців. Серед них - заслужені майстри спорту, майстри спорту, кандидати в майстри спорту.

Незважаючи на те, що Алушта зустріла нас холодно і похмуро, нашу команду і тренера це не засмутило. Всі були рішуче налаштовані на перемогу. Наша молода збірна, який всього чотири роки, виборола досить високий результат - шосте місце серед сімнадцяти команд-учасників. На чолі команди був тренер і суддя в одній особі - Олександр Євгенович Комаревич. До речі, лише завдяки наполегливим

тренуванням та єдності членів команди був досягнутий такий результат. А дружня підтримка - це 50 відсотків успіху.

Особливо відзначилися Іван Лук'янчук та Олег Чикалюк, які виконали нормативи майстра спорту України. Так, Іван Лук'янчук у категорії до 70 кг, в якій виступило 28 учасників здобув перемогу правою і лівою рукою. Це, безсумнівно, результат майстерського класу.

У категорії до 60 кг Олег Чикалюк змагався у з 17 учасниками. Лівою рукою він виборов шосте місце, а правою - третє.

Підтвердила своє звання кандидата в майстри спорту і Ірина Садовська, яка у категорії 50 кг посіла п'яте місце (правою і лівою рукою) серед 12 учасниць.

Хотілося б відмітити також Назара Лесніка та Миколу Мельника, які внесли вагомий результат в загальний залік області.

А ще, хочу побажати нашим спортсменам подальших перемог і високих результатів. Адже поєднувати спорт і навчання не так легко!

Ірина САДОВСЬКА,
третьюкурсниця ФЕІП